

EUROPAPARLAMENTET

2004

2009

Plenarhandling

SLUTLIG VERSION
A6-0267/2006

1.9.2006

BETÄNKANDE

om initiativ för att komplettera läroplaner genom lämpliga stödåtgärder för att införliva den europeiska dimensionen (2006/2041(INI))

Utskottet för kultur och utbildning

Föredragande: Christopher Beazley

INNEHÅLL

	Sida
FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION	3
MOTIVERING	6
ÄRENDETS GÅNG	9

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION

om initiativ för att komplettera läroplaner genom lämpliga stödåtgärder för att införliva den europeiska dimensionen (2006/2041(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av artikel 149 i EG-fördraget,
- med beaktande av resolutionen för att stärka utbildningens europeiska dimension som Europeiska rådet och utbildningsministrarna antog under sitt möte i rådet den 24 maj 1988,
- med beaktande av grönboken om utbildningens europeiska dimension (KOM(1993)0457),
- med beaktande av kommissionens meddelande om en ny ramstrategi för flerspråkighet (KOM(2005)0596),
- med beaktande av rådets och kommissionens gemensamma delrapport om genomförandet av det detaljerade arbetsprogrammet om uppföljningen av målen för utbildningssystemen i Europa ”Utbildning 2010”: Snabba reformer krävs om Lissabonstrategin skall lyckas (EDUC 43, Dok. 6905/04),
- med beaktande av artikel 45 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för kultur och utbildning (A6-0267/2006), och av följande skäl:
 - A. Den europeiska dimensionen har under de senaste årtiondena blivit en allt viktigare aspekt av utbildningen, särskilt i nationella läroplaner.
 - B. Europaparlamentet är redan delaktigt på detta område, i synnerhet med utfrågningen om den europeiska dimensionen i historieundervisningen den 7 april 2004.
 - C. Initiativ har redan tagits av nationella myndigheter i medlemsstater som Österrike, Tyskland, Portugal, Nederländerna, Förenade kungariket, Slovenien och Spanien när det gäller frågan om Europas plats i utbildningen. Ett stort antal initiativ har också tagits av icke-statliga organisationer på detta område.
 - D. Den språkliga aspekten verkar vara grundläggande för att stärka den europeiska dimensionen eftersom kunskaper i främmande språk är en del av de grundläggande färdigheterna hos en vanlig europeisk medborgare som bor, studerar, arbetar och rör sig inom Europeiska unionen.
 - E. Det finns skillnader mellan och inom medlemsstater när det gäller att införliva den europeiska dimensionen i utbildningen.

- F. Comenius- och Lingua-programmen bör uppmärksammas i detta avseende.
- G. Den information om Europa som ges till elever, lärare och studenter varierar stort från land till land. Insatser måste göras för att komma fram till en gemensam förståelse av historien och en definition av europeiska värden.
- H. De främsta hindren är bland annat den fortfarande ringa omfattningen av gränsöverskridande program och initiativ, bristen på samordning mellan initiativen, bristen på synlighet och tillgänglighet samt otillräckliga eller olämpliga redskap för att utföra dessa uppgifter.
- I. För närvarande står lärarna inför många hinder och svårigheter när det gäller att införliva den europeiska dimensionen i sin undervisning bland annat på grund av bristen på aktuellt och högkvalitativt informations- och undervisningsmaterial om EU tillgängligt på alla EU-språk, och EU bör ge stöd i detta arbete.
1. Parlamentet anser att alla utbildningssystem bör garantera att deras elever efter avslutad gymnasieutbildning har den kunskap och de färdigheter som de enligt respektive utbildningsmyndighet behöver för att förbereda sig inför rollen som medborgare i Europa.
 2. Europaparlamentet understryker vikten av att ge alla medlemsstater en klarare och mer enhetlig definition av betydelsen, innebörden och omfattningen av den europeiska dimensionen.
 3. Europaparlamentet uppmanar Europeiska rådet och utbildningsministrarna att aktualisera den ovan nämnda resolution som antogs den 24 maj 1988 om att stärka utbildningens europeiska dimension, och i synnerhet ta hänsyn till den utvidgning av EU som har skett sedan dess.
 4. Europaparlamentet uppmanar rådet att erkänna den europeiska dimensionens två olika aspekter: för det första tillgången till information om EU, dess institutioner, metoder, praxis och initiativ, för det andra kunskapen om Europas gemensamma historia och kulturella arv, utveckling av språkfärdigheter och kunskap om aktuella händelser i Europa, och allt detta kan komplettera de nationella läroplanerna.
 5. Europaparlamentet betonar vikten av att använda multimedia och Internet som hjälpmedel i en modern undervisning när det gäller att införliva den europeiska dimensionen i läroplanerna. Parlamentet rekommenderar till exempel att en flerspråkig Internettjänst inrättas som visar på bästa metoder, ger stöd i undervisningen och fungerar som en plattform för erfarenhetsutbyte.
 6. Europaparlamentet insisterar på en fortsatt förbättring av språkundervisningen, till exempel inom Comenius som utgör en del av programmet för livslångt lärande, och konstaterar vidare att det är svårt i vissa medlemsstater, särskilt för människor med engelska som modersmål att upprätthålla tillräckligt intresse och tillräcklig motivation för att lära sig andra europeiska språk och på så sätt stärka den ömsesidiga förståelsen och empatin i Europa. Att lära sig grannländernas språk är särskilt viktigt i detta sammanhang.
 7. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att främja flerspråkighet genom att erbjuda

undervisning i fler språk än de som lärs ut i dag och att införa undervisning i åtminstone två främmande språk på ett tidigt stadium i skolorna.

8. Europaparlamentet föreslår att man analyserar var Lissabonstrategin har misslyckats att åstadkomma de åsyftade resultaten på detta område, och att man upprättar en lista på åtgärder som det anses vara absolut nödvändigt att medlemsstaternas regeringar genomför för att de överenskomna ekonomiska förbättringarna skall kunna uppnås.
9. Europaparlamentet rekommenderar ett utbyte av bästa metoder när det gäller språkundervisning och ett införlivande av den europeiska dimensionen i undervisningen för att se till att de nuvarande initiativen, även de som inleddes före 2004, får spridning i alla EU:s medlemsstater.
10. Europaparlamentet föreslår att utbyten av relevant information, projekt, studenter och lärare organiseras mellan de 10 nya och 15 mer långvariga medlemsstaterna som en viktig aspekt för att garantera att den senaste utvidgningen av EU blir framgångsrik.
11. Europaparlamentet uppmanar rådet att överväga om användbara och relevanta undervisningsresurser som ”Europeiska skoldatanätet”, att lära sig samarbete och innovation samt verktyg som ”Europa i skolan” kräver stöd i form av ytterligare resurser och huruvida lärarna vet hur man får tillgång till relevant information, för att stärka den europeiska dimensionen i undervisningen.
12. Europaparlamentet föreslår att kurser främjas som skall ge lärare den nödvändiga förståelsen för Europeiserade frågor så att de kan komplettera sin undervisning i nationell och lokal medvetenhet med en europeisk dimension.
13. Europaparlamentet understryker att den europeiska dimensionen kompletterar den nationella dimensionen men varken ersätter eller undantränger den.
14. Europaparlamentet understryker behovet av att uppdatera befintliga dokument, i synnerhet den ofullständiga tematiska så kallade Eurydikebibliografin från 1996.
15. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen och medlemsstaterna.

MOTIVERING

Den europeiska dimensionen, som i första hand var tänkt att stärka ungdomars känsla av europeisk förståelse och klargöra värdet av den europeiska civilisationen, har i själva verket använts mer och mer av Europeiska unionen och Europarådet för att ange en del av deras utbildningspolitik och utbildningsinitiativ.

Det finns ett brett stöd för en europeisk dimension i utbildningen i dag och därför en mängd olika tillgängliga resurser. Detta visar sig tydligast i ämnen som historia, geografi, humaniora, ekonomi och främmande språk.

Flera resolutioner är på väg att antas eller har antagits i hela Europa som en del av lokala, nationella och internationella initiativ för att främja utbildningens europeiska dimension. Men ännu viktigare är att den språkliga aspekten verkar vara grundläggande för att stärka denna idé, vilket kommissionens meddelande om en ny ramstrategi för flerspråkighet (KOM(2005)0596) illustrerar. Kunskaper i främmande språk bör i detta sammanhang vara det synligaste och mest utvecklade exemplet på utbildningens europeiska dimension.

Utmaningen blir därför att skapa initiativ som ger möjlighet att utnyttja och organisera denna information så att den kan bli tillgänglig för alla barn i alla skolor i hela Europa.

Rättslig ram

I artikel 149 i EG-fördraget fastställs grunden för de initiativ som har antagits för att stödja och komplettera medlemsstaternas arbete på utbildningsområdet. I denna artikel slås det uttryckligen fast att bland de olika initiativ som har antagits så måste Europeiska gemenskapen i framtiden, med respekt för medlemsstaternas befogenheter, bidra till att ”utveckla den europeiska dimensionen inom utbildningen särskilt genom undervisning i och spridning av medlemsstaternas språk”.

Sedan Maastrichtfördraget har flera åtgärder bidragit till att stärka den europeiska dimensionens roll, till exempel Comenius, som syftar till att förbättra kvaliteten på undervisningen och stärka den europeiska dimensionen inom utbildningen, särskilt genom att uppmuntra gränsöverskridande samarbete mellan skolor eller Lingua.

Den europeiska dimensionen inom utbildningen i dag

Initiativ från medlemsstaterna

Den information som finns tillgänglig i varje medlemsstat varierar både när det gäller innehåll och kvalitet. Medan vissa länder har tillhandahållit flera illustrationer och förklaringar har andra knappt snuddat vid den europeiska dimensionen i sina utbildningssystem. Den ofullständiga tematiska bibliografi som publicerades 1996 av en grupp från Eurydikenätet ger en första översikt över de pedagogiska initiativ som har tagits i hela Europa för att främja ett mer europeiskt förhållningssätt i skolorna.

I flera årtionden, och särskilt sedan grundandet av Europeiska gemenskapen, har Europa

förekommit mer och mer i nationella kursplaner. I vissa länder, som Österrike, Spanien, Portugal och Slovenien, har det utrymme som den europeiska dimensionen skall uppta i ett lands utbildningssystem fastställts, och kan utgöras av en skyldighet eller ett grundläggande krav.

I Belgien och Nederländerna utarbetar de förvaltningar som ansvarar för utbildningen särskilda dokument för lärare, studenter eller allmänheten för att höja medvetandet om undervisningens ökande internationalisering och de olika fördelarna med studier i främmande språk och skolutbyten. Samtidigt ger dessa skrifter också information till medborgarna om vissa beslut som fattas på EU-nivå och deras inverkan på de ämnen som undervisas i skolorna.

I Portugal, i ett ännu mer bildande sammanhang, har åtgärder som syftar till att förbättra den europeiska dimensionen inom utbildningen sammanställts i ett allmänt ”Program för den europeiska dimensionen inom utbildningen”, som inleddes 1989 av de nationella stödenheterna.

Viktiga europeiska initiativ

På EU-nivå har storskaliga initiativ också bidragit till att understryka vikten av att upprätthålla den europeiska dimensionen inom utbildningen i alla medlemsstater. De viktigaste initiativen på detta område är Europeiska skoldatanätet, som innefattar en flerspråkig europeisk utbildningsportal för undervisning, lärande, samarbete, innovation och redskap som eSchoolnet eller European Treasury Browser, samt Europa i skolan, ett gränsöverskridande och interkulturellt initiativ som syftar till att höja medvetandet om Europa bland både lärare, elever och studenter.

Den europeiska dimensionen i nationella läroplaner

Det är uppenbart att en hänvisning till den europeiska dimensionen i nationella läroplaner i Europa är beroende av de individuella strukturerna. Ändå verkar det vara främst tre ämnen som ger anseende till den europeiska dimensionen inom utbildningen: geografi, historia och främmande språk. Den förekommer också i många andra ämnen, till exempel samhällskunskap, musik och konst.

Läromedel

Utbildningens innehåll och undervisningsmetoderna varierar från medlemsstat till medlemsstat. Vissa lärare använder sig av de läromedel som tillhandahålls, medan andra väljer sitt eget material. Specialtidskrifter och tidningar som erhålls genom prenumerationer eller distribueras av myndigheterna utgör en stor del av det material som används. Därför spelar användarvänliga och tillgängliga webbplatser en liknande och allt viktigare roll. I vissa medlemsstater, till exempel Belgien, ser de nationella myndigheterna till att lärarna är så bra informerade och utrustade som möjligt med hjälp av en s.k. handbok, när europeiska skrifter ges ut eller när tidskrifter trycks som behandlar aspekter som bidrar till att förbättra införlivandet av den europeiska dimensionen i undervisning eller kursplaner i Europa.

Särskilda paket som innehåller textböcker, broschyrer, videor eller cd-rom-skivor produceras

också av myndigheterna och sprids till lärare och elever. På Malta används till exempel ett paket som kallas "På jakt efter Europa" för Europastudier.

Sådana initiativ finns, men deras inflytande och effektivitet beror på skolorna, budgeten och den nya informationsteknik som finns tillgänglig.

EU:s roll är därför betydande i detta sammanhang.

Gränser och hinder

Den europeiska dimensionen inom utbildningen fortsätter att vara ett ganska vagt begrepp, och behöver definieras tydligare för att kunna tillämpas konkret och effektivt i medlemsstaternas läromedel. Trots att mycket undervisning syftar till att förmedla den europeiska dimensionen får den inte alltid önskat resultat.

Den europeiska dimensionen ställer viktiga frågor angående kursplanerna i Europa: Hur kan de nationella läroplanerna främja både en nationell och en europeisk förståelse? Hur kan EU, samtidigt som man respekterar medlemsstaternas befogenheter rörande utbildning, komplettera de nationella läroplanerna, särskilt för att förbättra de läromedel som finns tillgängliga för lärarna i syfte att stärka den europeiska dimensionen? Vissa hinder och svårigheter som lärarna nu står inför är begränsade till vissa länder, medan andra är knutna till ett behov av samarbete. I många länder har inte alltid lärarna de nödvändiga kunskaperna, och ibland saknas de ekonomiska resurserna.

De främsta hindren är bl.a. bristen på samordning mellan olika initiativ, bristen på synlighet och tillgänglighet samt otillräckliga eller olämpliga redskap för att utföra dessa uppgifter.

Förslag och rekommenderade åtgärder

- *Att främja ett närmande till den europeiska dimensionen inom utbildningen, genom att hjälpa lärare med att införliva den europeiska dimensionen på ett effektivt sätt i sin undervisning.*

- *Att optimera de europeiska initiativens effekt genom att öka synligheten, överensstämmelsen och samordningen av initiativ för att belysa eventuella luckor och vidta de åtgärder som krävs, samt förbättra traditionella undervisningsresurser som redan har bidragit till att stärka den europeiska dimensionen i nationella kursplaner.*

- *Att ge allmän tillgång till information om den europeiska dimensionen genom att garantera en optimal tillgänglighet för alla, särskilt lärare, till all information som kan antas angå dem och uppmuntra utbyte av bästa metoder mellan alla medlemsstater. Det är särskilt viktigt att en förståelse för central- och östeuropeiska frågor införlivas i de nationella utbildningsprogrammen i de medlemsstater som tillhörde unionen före 2004 för att kompensera bristen på information under efterkrigstidens splittring av Europa.*

